

Treballar i no arribar

Text > TEIA BASTONS

Il·lustració > LAURA REIXACH

Tenir feina ja no és sinònim de tranquil·litat econòmica. Fa temps que treballar no garanteix poder cobrir les despeses bàsiques. Entitats com el Banc d'Aliments de Girona ho constaten cada dia: cada vegada atenen més persones que tenen una nòmina, però que no arriben a final de mes. No és una realitat nova, però sí que és una realitat que va a l'alça. Les últimes dades confirmen aquesta tendència. L'any 2025, gairebé una de cada quatre persones a Catalunya estava en risc de pobresa o exclusió social. L'indicador que combina risc de pobresa, privació material greu i baixa intensitat laboral es va situar en el 24,8 %, vuit dècimes més que l'any abans. Una xifra que constata una vulnerabilitat estructural que no desapareix malgrat viure en una societat de benestar i creixement econòmic. I un dels components que ha empès més aquest augment és el risc de pobresa monetària. És a dir, persones amb feines precàries amb ingressos baixos, llars on es treballa poc o de manera intermitent i situacions de privació material que fan difícil el dia a dia. I també que en molts casos els sous no han augmentat al mateix ritme que el cost de la vida. El problema és que no són casos aïllats; són realitats que s'estenen.

La situació per edats encara és més preocupant. El 36,1 % dels menors de setze anys està en situació de risc. Entre la població de setze a seixanta-quatre anys, la taxa és del 24,5 %, i baixa fins al 17,3 % entre els més grans de seixanta-cinc anys, franja en què el sistema de pensions continua exercint, de moment, un paper protector. A les comarques

gironines, aquest escenari té particularitats pròpies. Després de tancar el 2024 amb una taxa d'atur al voltant del 7,7 %, el 2025 la xifra va superar el 10 % després de molts mesos per sota. A final d'any hi havia més de quaranta-tres mil persones sense feina, sobretot del sector de serveis. Una dada que no es veia des de feia temps i que evidència fins a quin punt determinats sectors són fràgils davant qualsevol crisi. I quan la feina falla, o quan els sous són insuficients —només cal recordar els mileuristes dels quals ara gairebé no es parla—, la vulnerabilitat es fa visible en detalls molt concrets.

El 35,5 % de la població declara que no pot afrontar una despesa imprevista o no pot anar de vacances. És una xifra que ajuda a entendre la fragilitat amb què moltes famílies afronten qualsevol contratemps. És cert que disminueixen altres indicadors, com els problemes per mantenir la temperatura adequada a casa o els retards en els pagaments, però la sensació de fragilitat econòmica continua. Les dades ens dibuixen un país que creix, però que malauradament no avança al mateix ritme per a tothom. Les comarques gironines mantenen un PIB per càpita superior a la mitjana i mantenen moments de dinamisme laboral, però també mostren riscos que no sempre són visibles a primera vista.

En definitiva, el debat ja no és només si hi ha feina, sinó quina feina, en quines condicions i amb quins sous. Perquè quan treballar no és suficient per viure amb dignitat, el problema no és de la persona o família afectada, és de la societat en general.

